

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

N:r 16.

Polygraf
Saml

SVENSKA FOLKETS ÖRESKRIFTER.

Utgifna på **Folkupplysningsföretagets förlag.**

Redaktör: DAVID BERGSTRÖM.

En ringdans medan mor väntar.

Af

Pelle Molin.

Pris: 5 öre.

(Eftertryck utan redaktionens tillstånd förbjudes.)

Postadress för meddelanden i redaktionsärenden: Folkupplysningsföretaget,
Redaktionen. Stockholm.

För andra meddelanden: Folkupplysningsföretaget, Expeditionen. Stock-
holm.

Stockholm, Gustaf Lindströms boktr., 1897.

Svenska Folkets Öreskrifter

utgifvas på det af Folkrikdagen grundlagda Folkupplysningsföretagets förlag. Dessa skrifter utgå i massupplagor om 50,000 å 100,000 exemplar, och de äro *ytterst prisbilliga*, endast 5 å 10 öre för hvarje skrift.

Svenska Folkets Öreskrifter äro afsedda att väksamt bidra till svenska folkets **politiska och samhällseliga upplysning**. Närmare angifvet komma de att behandla ämnen företrädesvis inom följande hufvudområden:

historia och folkbeskrifning;
statsrätt och politik;
kommunalkunskap;
folkrätt;
sociologi (samhällslära);
nationalekonomi;
finansrätt (jämte skattelära och budgetfrågor);
industri- och jordbruksarbetarefrågor;
bonde- och jordbruksfrågor;
undervisningsfrågor;
allmänna kulturfrågor (jämte litterära frågor);
försvars- och militärfrågor;
statstjänst och ämbetsmannavälde;
juridik.

När därtill finnes anledning, kommer öreskrifternas text att beledsagas af illustrationer, grafiska framställningar o. s. v.

Det skall blifva redaktionens allvarliga bemödande att, i enlighet med den af Folkrikdagen utstakade planen, gifva öreskrifterna ett så godt och allsidigt innehåll som möjligt.

Men det är icke nog att innehållet blir af bästa slag. Redaktionen vill sätta som sitt ögonmärke, att dessa skrifter skola framträda i en så klar och lättbegriplig form, att de därigenom och genom sin prisbillighet kunna bana sig väg till hvarje hem och sålunda i egentlig mening och fullt ut skola förtjäna att kallas

Svenska Folkets Öreskrifter.

Stockholm 1897.

Redaktionen.

Önskningsmål i fråga om skrifternas innehåll, förslag å ämnen som böra behandlas o. s. v. torde benäget insändas till Redaktionen.

N:r 16.

SVENSKA FOLKETS ÖRESKRIFTER.

Utgifna på **Folkupplysningsföretagets förlag.**

Redaktör: **DAVID BERGSTRÖM.**

En ringdans medan mor väntar.

Af

Pelle Molin,

Pris: 5 öre.

(Eftertryck utan redaktionens tillstånd förbjudes.)

Postadress för meddelanden i redaktionsärenden: Folkupplysningsföretaget,
Redaktionen. Stockholm.

För andra meddelanden: Folkupplysningsföretaget, Expeditionen. Stock-
holm.

Stockholm, Gustaf Lindströms boktr., 1897.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

500 N. 5TH ST. N. Y. C.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

500 N. 5TH ST. N. Y. C.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

En ringdans medan mor väntar . . .

Efter den krokiga vägen öfver Hästberget sprang nu midt i natten Salmon från Nysvedjan. Nu hade han nytta af sin vana att löpa i skogen med lapparnes knämjuka gång: vägen var oländig och brådskan stor. Ännu hade han en god bit till bygden och dessutom ytterligare en half mil innan . . . *hvad var det?*

Det knastrade i torra kvistar som under en tung kropp.

. . . innan han om två timmar var framme hos den senfärdiga och hårdsöfda kvinna, som han så väl kände från föregående tillfällen af detta slag. Så många hundrade ifrige män som bultat på hennes väggar och dörr, medan svetten — ibland kall af ångest — gjort ljusa ränder i deras sällan tvättade ansikten! Ja hon tog det där yrkesmässigt, vände och vred sig i sin varma säng och funderade på hvilken af hustrurna, som nu kunde vara i tur . . . *nej, hvad var det?*

En häftig fnysning afbröt skogens nattliga frid. Salmon förstod men fortsatte knämjuk och spänstig som en stålfjäder.

— I natt skulle han icke vänta så tålmodigt som förr . . . det var fara å färde i nybygget hemma; han skulle slå ut hennes fönster och dra henne i håret ur det där yrkeslugnet . . . Gud i himmelen! . . . Det

gällde ju ett mänskolif! Klaga se'n för nämnd och präst öfver Salmon i Nysvedjan . . . *håhh! Nej nu!!*

Ett ilsket brummande, som strax öfvergick till ett hostande vrål några få alnar framför! Salmon hade förstått för en stund sedan, att björn var i närheten, men — så nära och af den kalibern! Han tvärstannade: "jag skall ge honom tid att lugna sig och löpa sin väg", tänkte han.

Ur vindfällan och risbråten reste sig besten på två ben och visade sina kritande hvita tänder och en öppen käft, röd som blod. "Är du af den sorten?" sade Salmon. Med ett kattlikt språng nådde han en vissnad granruska från vinterns huggste, såg sig kvickögd omkring och sprang fram till en större fura. Nu stod det icke rätt till; hvad var det för en klåpare, som varit framme och svedt björnpåsen med en blykittling, gjort honom ursinnig — och tagit till bens? "Det ger sig väl . . . det går väl öfver", puttrade Salmon förargad.

Nu kom björnen under rytande raseri rakt emot honom. Det här blef en allvarsam sak; gudskelof för den tjocka furan. Nu var hon värd pängar för en obeväpnad man! Kunde han nu endast ha tillräckligt kvicka ögon och sina gamla säkra fötter — annars blefve affären si och så.

Björnen är icke den senfärdiga, ludna klump, som man vanligen tror. I raseriets stund kasta honom hans kraftiga ben i långa, skjutande språng framåt mycket fortare än en senig och snarbent man kan löpa. Då brakar det i skogen; kvistar och torra grenar smälla under hans fötter; stubbar fara som boss åt sidorna; små granar höjas ned som hō. Om han då har ett ärende att uträtta hos en ensam man i skogen, är detta öfverstökat på två blodröda minuter — om icke Gud är god.

Och knappt hade nybyggaren hunnit sin fura, förr än besten var honom så tätt i hälarne, att det susade om honom. Men nu stod Salmon i lä och spände sina vakna, ljusblå fjällboögon i den ludne gossen, färdig att som en blixk kasta sig undan famntaget, färdig att löpa rundt och att alltid hafva furan emellan sig och den andre under den dans, som skulle börja. Han kände sina knäsenor stå som strängar af fjäderstål, och handen, som låg på furustammen, förnam icke tecken till skälva . . . nu kom den ludne farandes!

Ett hopp i half cirkel och Nalle susade förbi, knappt en half aln ifrån. Det förfelade språnget slutade med ett tvärstopp i mossan, däri nosen plöjde en liten väg. Ett larmande ryt . . . mossan refs upp i tvärvändningen . . . den stod som en sky . . . och så kom han igen i blind ilska . . . gjorde hastigt halt invid trädet, då han såg Salmon vika undan . . . rusade nu efter honom men kunde icke hålla cirkeln så snäf som Salmon; hans kropp var för lång . . . och så bar det sig igen, att han sköt fram och tillbaka i spetsiga vinklar . . . gjorde tvärvändningar och kast som en skrämd gris . . . kastade om . . . stötte emot . . . röt, så att det slamrade om det . . . klöste i mossan, så att den magra sandjorden tittade upp med aflånga gula ögon . . . men kom alltid på sidan om Salmon. Kvistar knastrade, och alla små stenar rasslade och skreko.

Solen hade gått ned för en god stund sedan — en timme väl. Men det var ljust som på dagen. Strax efter midsommar var det, då här i våra uppsvenska bygder ingen natt är under de två timmar, som solen sofver.

Luften var ljust gul med eldfällade små moln i väster. Salmon och björnen dansade i det trolska ljuset sin lidelsefulla ringdans på Hästberget, den ene sjudande och bullersam, den andre snabb och tyst.

Och mor som låg hemma i vända!

Af ortens björnjägare var Salmon den främste. Allt intill Dorotea socken fans ingen, som haft sådan lycka i björnskog. Han hade till dag och datum skjutit flere än tjugu björnar, det man visste säkert. Själf sade han tjugufem, och det kunde vara sanning. Men aldrig förr än denna lidandets och nödens och brådskans natt hade han sett maken till denna. Han kunde icke förklara detta ofattliga raseri . . . och denna envisa löpande kanalje, var han kanske jagad och sårad, hade man beröfvat honom ungarne? Nej, det fans icke bloddroppe i de bruna håren.

Inga skott hade hörts i skogen alltsedan tjädern slutade spela. Nu — nå här var endast frågan att kunna akta sitt skinn.

Nalles små stickande ögon glödde. Ryggens hår låg tätt, slätt, bakåtlagt. Öronen hade han dragit intill hufvudet. Det låg någonting af isande beslutsamhet hos denne kamrat i skogen. Utan ett ögonblicks uppehåll jagade han efter den magre nybyggaren, men sprang nu i cirklar rundt, rundt, försökte knappa in dem och komma rakt på fienden, men sköt då alltid för långt och måste vända i en spetsig vinkel. Salmon var varm i händerna efter detta oafbrutna gnidande af furans stora bark. Kanske hade de jäktat i tio minuter, kanske mindre, kanske mera. Tänk innan folk skulle komma häråt och göra ett slut på historien. Och mor, som hemma kämpade med döden! Nu ropade han. —

Hjä-ä-ä-ä-älp! Hallå-å-å-å-å-å!

I ett tystnadens ögonblick kunde Salmon höra hundarne från bygden, där de under natten sutto på stugubroarne, lyssnade till hvarandras skall och skällde tillbaka, till dess ett dussin stämmor blandades. Det grofva målföret hos nämдемännens älghund hördes gång efter

annan, men det tjutande, melankoliska, dödspående skallet hos kyrkoväktarens hynda var som ett långt snöre utan knutar och ändar . . . skulle ingen enda bonde vakna under sin fårskinnsfäll, stiga upp och huta åt dem, höra hvad som stod på en fjärdingsväg till skogs och komma till hjälp?

Haall-å-å-å-å! Hoj!

Och Nalle fortsatte med sin manöver; kunde någon fatta ett sådant raseri? Ibland snuddade han tallen så nära, att pälsen skafdes, men alltid var Salmon några tura på sidan, kall i blicken medan svetten rann utaf honom i små floder under kläderna. Den fina mossan hade han med sina näfverskor — först trampat stora hål uti — så gjort stora refvor uti — slutligen alldeles flitt undan — och nu sprang han på en rund upptrampad cirkel af naken jord. Så hade den ena näfverskon lossnat och gått till spillo, medan den andra ännu hängde fast, men uppfläkt så att några blödande tår syntes.

Och mor, som arbetat hela aftonen med sitt — och väntade . . . väntade!

Nalle bytte om taktik. I stället för att ideligen springa började han kasta sig, slänga sig, hjula, snurra på sin bak, såsom björnar pläga göra, då de förfölja en jägare, som fattat post vid ett träd och som de icke hinna eller träffa med språng på alla fyra. Jag berättar som mig är berättat.

Så kastade han sig omväxlande på framfötterna och bakfötterna, men emellan hvarje gång stack han Salmon med sina hvassa, ilskna små ögon.

I torparen från Nysvedjan kokade det. Icke af rädsla för björnen, men af aggende oro för mor hemma i stugan — med tre gråtande barn omkring sig i väntan på det fjärde, som . . . ja, det var icke godt att vara ensam och fattig midt på skogen långt från människor

och hjälp i nödens stund! Nåde Gud den fattiger är i denna världen!

Salmon gled kring furan, och hans tankar gled med: — och då han sprungit från sin stuga med öronen fulla af jämmer, med ängslan vaggande i oroliga vågor i själen, hade han känt sig som ett rullande grått viter-nystan, som kastas fram af trollformler och osynliga händer efter en mörk hemlig stig. Det hade nog funnits inom honom det, som kastade honom fram denna ljusa midsommarnatt. Och nu var han spikad fast på Hästberget, hans eget gamla Hästberg, där han pröfvat så mycket af fara och tur . . .

Björnen rullade sig, och Salmon gled med armarne slagna omkring furan.

. . . . såsom den där gången — han kunde se platsen hit — då han räddat sitt lif med ett skott, då björnen redan stått framme vid skidornas brätten. Eller då en gång nalle låg på en nyss rifven kviga och tuggade på hennes jufver, medan hon ännu lefde. Hon hade slängt sitt hufvud, så att skällan hade pinglat så besynnerligt, icke såsom från ett betande djur eller ett idislande . . . ja, den björnen hade visat tänderna . . . sprungit ett stycke in i grantjålen men kommit rytande tillbaka emot Salmon och hans följeslagare. Salmon hade stött en torr granruska i hans gap, och kamraten hade stått med deras enda vapen, en yxa, i högsta hugg: "kom — du — din — arme — hundra — tusan!" . . . och björnen hade vändt.

Aldrig hade Salmon sett maken till björnfrossa som hans, kamratens, på väg hem efter detta. Den skakande uslingen hade sett en björn bakom hvarje träd och hvarje sten i höstkvällen och ideligen tittat sig åt sidorna: "där är han, Salmon — Gud nåde oss!" Ja, det hade varit tider i skogen här uppe!

Nalle fortsatte i vanvettigt raseri. Barr och mossa hängde i hans päls. Det ångade af honom. En talg-oxe kvittrade; hvad måne det var? Hvem måne det var, som icke hade tid att sofva den korta stund, som solen själf sof under denna härliga sommarnatt?

Och nu satte sig odjuret på hasorna för ett ögonblick men kastades upp igen af sitt brinnande blod och gick -- gick emot trädet, där det stannade med ett öfverljudt flåsande några få tum ifrån Salmon. Det såg ut, som var det björnens mening att på detta sätt skrämma den oangriplige ifrån hans fasta värn. Käften grinade halföppen. I den litet kyliga natten blef Nalles andedräkt synlig som en svag ånga. Nu kände Salmon en kall kåre efter ryggen: hans skinn liksom krympte. Omedvetet grep han sin slidknif . . . måste han låta sitt lif? Björnen hade sitt hufvud tätt intill tallen; en aln ofvanför hade Salmon sin hand. Det var icke tio tum från björnens käft till nybyggaren. Kunde han nu slå mannen ned, skilja honom från furan, skulle resten bli ett arbete på en minut.

Salmon grep säkert fast med vänstra handen, måttade åt björnens vänstra öga och sänkte sin långbladiga knif med en snabb rörelse. Någonting rödt och varmt sprutade upp efter hans arm, hvad det nu kunde vara. En svidande känsla stack i hans axel, och medan björnen, vimmelkantig af hugget, hoppade högt i vädret där han stod, högt i vädret som en boll, under ett afgrundsvrålande, såg Salmon att han fått sin rock söndersliten och sitt skinn rispat. Nu visste han, att leken icke skulle ändas förr än en af dem låg kall och stilla. Hade utsikten till en uppgörelse i godo för en stund sedan varit ringa, var den nu ingen. Det syntes tydligt, att nu skulle det gälla för Björn-Salmon, om han ännu var Björn-Salmon. Nu skulle enderas lif spillas, men knappast

björnens . . . i sådan ojämnr strid. Salmon tänkte: "det är icke jag, som blir änkring i natt; det är mor, som blir änka . . . mor, som väntar mig."

Nalle dansade som en besatt, skummade, väsnades och skrek. Han sprang icke längre i löfvar. Han stod vid trädet i upprätt ställning och bet å ömse sidor efter nybyggaren. Barken klöstes och föll till marken i stora flagor under klornas jämna piskande. Salmons klädsarfvor fingo också sitt. Axeln var halfnaken och våt af blod, men den hand, som höll knifven, rörde sig oafbrutet och var alltid färdig.

Solen gick upp. Det berg i söder, som syntes från detta ställe, stod violett och drömde, utom i toppen, som var vaken och skinande röd af solsken. Så här dags borde Salmon varit hemma med hjälpen . . . hemma i stugan . . . som nu skulle bli ödsligare än förr . . . barnen jagade ut i bygden att tigga och lida nöd . . . far borta för alltid . . . en historia från fjällbygden . . . en riktigt svart obygdshistoria, sådan som de kunna vara här uppe.

Det, som nu hände, gick i virflande fart.

Än en gång öfvergick björnen till sina kastningar, rullningar, volter och äfventyrligheter i den högre gymnastiken. Salmons ögon voro blå och kalla som en frostnattshimmel — veko icke en sekund ifrån den hoppande besten, som, inom håll, alltid möttes af en knif, som fördes vigg snabbt. Salmon kröp i hop, rättade ut sig, smög, smet, rann omkring trädet. Näfverkon var genomtrampad och hade åkt upp på smalbenet, där den ibland vred sig rundt och gjorde röda ringar i skinnet. Den vänstra handen, glidhanden, stödhanden var uppsvälld och full af blåsor, somliga höga och fyllda, andra spruckna, tömda, svidande.

Och så hände det sig, att Salmon en gång sjönk

ned på knä. Då hade han vilddjuret på knappa två fots afstånd. Innan han rätade sig igen hade han björnens ögon inpå sig och kände en het, odän luftström, då den grinande björnkäften öppnades och slog ihop med en smäll och — ännu en gång öppnades. Det var så nära, att Salmon då skulle mistat känningen af sin skyddande tall. Det svartnade och blef rödt för hans ögon på en enda sekund, men nästa sekund hade han baklänges glidit undan — och den därpå följande sekunden, då han trodde dödsminuten vara inne, rörde sig knifven och skar i något mjukt och — på fötter var han igen, Björn-Salmon!

Nalle släppte sig ned från sin stående ställning och rusade blindt efter honom, försökte snedda rundt och gjorde värkligen två hastiga rundresor icke långt från trädet; men då han försökte skära in, var farten för stor, och försöket slutade med ett för långt språng och en tvärvändning. Han röt. Ett par slimsor af in-elfvor hängde och slängde ur ett sår. Dam och jord och mossa och barr förtogo dem deras värkliga färg. De sågo ut som grå trasor på en brun jacka.

Solen nådde furutopparne, där valplatsen var. Nalle reste sig på sina bakben mot Nysvedjebyggarn, kom fram, grep i raseri furan om lifvet, som om det varit hon som skulle läggas i bänk. Tassarne slogo ihop på baksidan, Salmon grep fast i den högra, lutade sig hastigt åt höger och sänkte knifven en, två, tre gånger mellan björnens refben med syfte åt hjärtat. Salmons läppar voro blå, skrumpna; tungan var torr i munnen; ögonen gnistrade. Ännu var Salmon Björn-Salmon!

Och Nalle sjönk på stället, rullade baklänges, men studsade upp igen, sprang i en virflande krets inåt småbuskarne, som höjde sig som säf, kom tillbaka, steg

ännu en gång i brottareställning fram, fick på nytt smaka den långa knifven och snurrade rundt.

Salmon var i en underlig sinnesstämning. Inom honom vaggade, som han tyckte, röda vågor fram och tillbaka, marken gungade under honom, och ögonen sågo icke riktigt . . . "det vore dumt att svimma nu", tänkte han och drog djupt efter andan: "jag får icke gå under för mors skull."

Någonting rörde sig uppe i furans krona. "Det var en djärf fågel, som sitter där", tänkte Salmon och högg ännu en gång björnen till möte, ännu en gång mellan reffbenen.

Salmon mäktade aldrig riktigt skildra det som nu kom, då han ibland berättade historien. Men Nalle hade tumlat som en hösäck och vält sig. Han hade hoppat på stället och vrålat högt. Han hade sprungit små susande snabba krokor på stället, sade han. Det oskadda ögat hade glimmat som ett eldkol och stuckit som en syl, men det andra hade varit gömt af blodlefrar, sade han. För hvarje steg, för hvarje flåsande suck hade blodströmmen stått som ett groft spö, som ett skackel-ämne så groft, påstod han, och mycket hade det gjort, att det gick som det gick, att Nalle inte gifvit sig tid att stanna ett ögonblick, draga skinnet öfver såren och vrida håret i en tott öfver dem, såsom de bruka ibland, som han sade och påstod. Om han ljög eller ej, vet jag icke. Han är för öfrigt icke den ende, som haft att berätta om sådana ting. Det är många konstiga historier ur våra skogar här nordpå.

Solen hade stigit högt. En glimmande guldtråd smög sig genom barr och löf till stridens fura för att se hvad som stod på. Rundt om sjöngo trast och fink. Järpen visslade i sidlandet, och tranan ropade från träsket. Vinden låg från bygden i dag.

Ännu en gång stod björnen upprätt vid furan, men den käft, han öppnade, var full af blod från genomstungna lungor. Än en gång smög Salmon undan i en halfrund rörelse och än en gång nyttjade han knifven: det tog rätt i hjärtat. Än en gång: det tog i halsen. Och den sjunkande, blödande, ludna massan fick rasande hugg på hugg . . . i bringan . . . i hufvudet . . . i ramarne . . . i sidan . . . "Där har du", skrek Salmon och svor en kötted . . . "där har du! . . . där! . . . där! . . . där! din karibel! . . . mera! . . . mera! . . . där har du för mor! . . . där för ungarne! . . . där för hela natten, din satans djäfvvel! . . . vill du dö? . . . vill du? vill du? . . . vill du? . . . vill du?"

Björnens sista rytande kväfdes halffärdigt, och som genom ett silande hösträgn på en fönsterruta såg Salmon genom svett och tårar, hur Nalle reste sig igen, föll, reste sig, skalf i ryckningar, föll ännu en gång och — låg där.

Salmon sjönk ihop vid furans fot. Han var döds-trött och ledbruten; nu kände han det. Hans högra hand hängde som död, men höll ännu knifven. I denna ställning träffade honom några solstrålar och kysste honom på kinden.

Han klippte med ögonlocken och ville mota sömnen. Han tänkte: skulle han fortsätta i sitt ärende . . . det kunde ju hända, ja . . . eller skulle han vända om och gråta öfver liket hemma? Det var en så sugande ångest uti honom. Han skulle nog aldrig slippa olyckan denna dag, hvad håller som var. Den fattige får veta, att han är till i denna världen. Hvem skulle han få att bära liket öfver skogen på lördag . . . det blefve dyrt . . . kistan fick vara omålad, som fattigfolks kistor i vanligheten . . . häradsdomarn hade bräder vid Lillsjösågen . . . häradsdomarn var den värsta gnidare, som

fans . . . det är en hop karlar, som bära en lång låda öfver kafvelbron på Långmyran . . . hvem ligger i lådan? . . . att de kasta den ifrån sig så där! . . . och springa kring ett träd efter en björn . . . det är mor som ligger och väntar på dem . . . hon får alltid vänta . . .

Och så somnade Salmon.

Vid pass en halftimme därefter är det något, som rör sig i furans krona. Det sticker fram ett hufvud, drar det tillbaka och sticker ut det på andra sidan. Det är björnhonans unge. Han är oviss på betydelsen af denna djupa stillhet efter detta långa larm. Men han ser, att mor gjort fred och den andre med, och han känner längtan att komma härifrån. Han har icke varit litet rädd häruppe. Nu sätter han tassarne intill stammen och börjar maså sig ned. Det går sakta till en början . . .

Det var icke en vettig mans blick hos Salmon, då han väcktes af ett tungt bylte, som föll ned på honom. Det var hos honom, då han rusade ned i väg till bygden, något af ett jagat vildbråd, en vettskrämd grå tuss med något af svansen mellan benen. Där fans ingenting alls af nattens hjälte, af Björn-Salmon. Det var endast en svulten nybyggare, afkvistad och allena, som sprang för sitt fattiga lif.

Under år 1898

utgifver Folkupplysningsföretaget *minst 20* stycken

Svenska Folkets Öreskrifter

till samma oerhört billiga pris som förut.

På skrifternas innehåll kommer den allra största omsorg att nedläggas.

Redaktionen har under öreskrifternas första år från alla håll fått mottaga det amplaste erkännande både för det allsidiga och omväxlande valet af ämnen och för det lättfattliga och klara framställningssätt, som utmärker Svenska Folkets Öreskrifter. Tacksam för detta välvilliga bedömande, skall redaktionen bemöda sig att allt fortgent bjuda öreskrifternas läsare det allra bästa i alla afseenden.

En mängd skriftställare, representerande såväl det bokliga som det praktiska vetandets alla grenar, hafva utlofvat sin medvärkan.

Den stora allmänhet, för hvilken Svenska Folkets Öreskrifter äro afsedda, kan sålunda vara förvissad, att alla dessa skrifter komma att blifva af värkligt och bestående värde.

Svenska Folkets Öreskrifter förtjäna — det lär ingen kunna neka — på grund af sin beskaffenhet att läsas i hvarje svenskt hem. De böra också på grund af sin prisbillighet kunna anskaffas i hvarje hem, äfven det minst bemedlade.

Upplysning, folkets upplysning, är det stora och viktiga mål de satt sig före. Må dessa skrifter då ock

under det nya året 1898

nå fram till alla hus och hem i Sverges land!

UNIVERSITETSBIBLIOTEKE

00 -03- 0 2

LUND

Svenska Folkets Öreskrifter

N:r 1.	Veta, vilja, vinna af redaktör <i>Mauritz Hellberg</i>	5 öre.
„ 2.	Folkens vandringar af filosofie doktor <i>O. W. Ålund</i>	10 „
„ 3.	Profeterna — oppositionsmännen inom Israels folk af <i>L.</i>	10 „
„ 4.	Ordens-humbugen af redaktör <i>Axel Svenson</i>	5 „
„ 5.	Egna hem på egen torfva af skriftställare <i>J. Stadling</i>	5 „
„ 6.	Lungsoten och dess bekämpande af läkaren d:r <i>Paul Rosenius</i>	10 „
„ 7.	Bönderna och deras naturligaste bundsförvanter af <i>L—t</i>	5 „
„ 8.	Vårt insjöfiske. <i>Huru skall det förbättras?</i> af ordföranden i Värmlands läns fiskeristyreelse, medicine o. filosofie d:r <i>Carl Cederström</i>	10 „
„ 9.	Hänförelsens makt och betydelse af <i>En återkommen svensk-amerikan</i>	5 „
„ 10.	Medeltidens bonde af skriftställare <i>August Strindberg</i>	5 „
„ 11.	Förklaringen af människans rättigheter af skriftställare <i>Ernst Wallis</i>	10 „
„ 12.	Europas kineser af redaktör <i>Valfrid Spångberg</i>	5 „
„ 13.	Mera ljus. Några ord till arbetareklassen om själfundervisning af redaktör <i>K. J. Gabrielsson</i>	5 „
„ 14.	Sverges småbönder. Ett ord till de frisinnade i landet af redaktör <i>Viktor Larsson</i>	5 „
„ 15.	Skogshushållning. <i>En hjälpreda för smärre skogsägare</i> af jägmästare <i>Hugo Samzelius</i>	10 „
„ 16.	En ringdans medan mor väntar af skriftställare <i>Pelle Molin</i>	5 „
„ 17.	Fyra dikter af skriftställare <i>Gustaf Fröding</i>	5 „
„ 18.	Undantagsgumman af skriftställare <i>Gustaf af Geijerstam</i>	10 „
„ 19.	Vid sotsängen af <i>Ernst Ahlgren</i> (skriftställarinnan <i>Viktoria Benedictsson</i>)	5 „
„ 20.	Sånger i kyrktornet af skriftställare <i>Verner von Heidenstam</i>	5 „

Anmärkningar och förslag i fråga om öreskrifternas expediering och spridning torde benäget adresseras till Expeditionen.

Svenska Folkets Öreskrifter

spridas och försäljas landet rundt enligt en särskild skriftspridningsplan, i hvilken en hvar inträddad förening eller enskild person uppmanas att medvärka. Den, som det gör, bidrager därigenom till folkets upplysning, på samma gång han kan bereda sig en afsevärd och lätt förtjänt biinkomst.

Enligt den fastställda skriftspridningsplanen antaga vederbörande länscentralstyrelser inom de organiserade rösträttsföreningarna, arbetare- och fackföreningarna, nykterhetsföreningarna, fredsföreningarna o. s. v. **länsagenter** (landskaps- eller distriktsagenter), hvilka förestå, leda och öfvervaka öreskrifternas försäljning inom länet, antaga platsförsäljare i de olika kommunerna, å de större arbetarecentra etc. samt kvartalsvis värkställa redovisning till Folkupplysningsföretagets expedition.

Till **platsförsäljare** antagas inträddade och för ordentlighet kända personer, hvilka äro i liflig beröring med befolkningen å sin ort. De, som vilja tjäna den goda saken såsom platsförsäljare, torde såhunda skyndsamt anmäla sig till vederbörande länsagent och med honom öfverenskomma om försäljningen, om provision o. s. v.

Svenska Folkets Öreskrifter

utkomma under år 1898 kvartalsvis och med minst *fem* skrifter i hvarje kvartal.

Hela årgången kan rekvireras å posten till ett pris af 1 (säger *en* krona), postarvodet inberäknat.

Folkupplysningsföretagets adresser.

Alla meddelanden i redaktionsärenden torde adresseras:

Folkupplysningsföretaget.
Redaktionen.

Stockholm.

Alla meddelanden, som röra öreskrifternas försäljning och expediering, torde adresseras:

Folkupplysningsföretaget.
Expeditionen.

Stockholm.

Redaktören träffas dagligen 5—6 e. m. Valhallavägen 45 B. Allm. tel. 48 07.

Expeditionen är öppen dagligen 1—2 e. m. Humlegårdsgatan 16.

Tidningar och tidskrifter, som göra Svenska Folkets Öreskrifter till föremål för omnämmande eller granskning, torde benäget sända sina uttalanden till Öreskrifternas redaktion.